

EB- Történelem - Történelmi idők - történelmi dán diadal

2012 június 02. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A torna nagy hiányzója
1992-ben egyenesen tobzódtunk a nagy hiányzóknak. Oleg Protaszov a szovjetutód FÁK-válogatottból, Richard Witschge a hollandoktól, Paul Gascoigne az angoloktól, Lothar Matthäus a németektől, Gordon Strachan a skótoktól hiányzott sérülés miatt, **Michael Laudrup** pedig személyes okokból a dán együttesből. Mi a dán klasszist választottuk rovatunk kilencedik címszereplőjének, aki jóllehet nemigen hiányzott a tornagyőztes dánoknak, neki

azonban máig fájhat, hogy kimaradt az északi válogatott történetének legnagyobb sikeréből.

A személyes ok, amiért az idősebbik Laudrup kihagyta az 1992-es Európa-bajnokságot, hogy éppen fasében volt Richard Möller-Nielsen kapitánnyal. Sok szakmai dologban nem értett vele egyet – „a csapat túl defenzív felfogásban játszik, a játékosok csak futnak meg harcolnak?“, tartotta Michael –, ráadásul szerinte Möller-Nielsen nem szánt méltó szerepet a csapatban öccsének, Briannak. Ezért 1990 novemberétől majd három éven keresztül bojkottálta a fellépést a válogatottban, még akkor is makacskodott, amikor nyilvánvalóvá vált Dánia szereplése a svédországi Eb-n.

Miki, ahogy hazájában hívják, nem először akasztott tengelyt életében, már tejelesszájú kamaszként is kemény fejének bizonyult: például azért hagyta el gyerekként a Brøndby-t, mert nem értett egyet az edzőmódszerekkel... Hároméves bojkottja ellenére azonban nem szenvedett hiányt nagy tornákban, három kontinensviadalon (1984, 1988, 1996) kívül két világbajnokságra (1986, 1998) jutott el. S ami a klubszíneket illeti: játszott a Juventusban, a Barcelonában, a Real Madridban és az Ajaxban is, a torinóiakkal Világkupát, a katalánokkal pedig BEK-et nyert – többek között.

Sorozatunk kilencedik részében a kilencedik Európa-bajnokság, az 1992-es svédországi viadal történeteit elevenítjük fel zanzásítva.

Az aktuális világbajnok Németország? A címvédő Hollandia? Netán a házigazda Svédország? Esetleg a selejtezőben egyedülként hibátlan mérleggel záró Franciaország? Vagy végre-valahára Anglia? Netalántán a meglepetésre készül? Jugoszlávia? Nem, nem, nem, nem, nem és még egyszer nem. Akkor kicsoda? Az utolsó pillanatban épp utóbbi résztvevő helyére lép?, „strandról összetrombitált? (erre még visszatérünk) vikingek – Dánia!

A dán válogatott az Európa-bajnokságok történetének addigi legnagyobb meglepetését szolgáltatta azzal, hogy a plávik helyébe lépve, meghívottként 1992-ben elhódította az Henri Delaunay-trófeát. Richard Möller-Nielsen szövetségi kapitánynak mindössze tíz nap állt a rendelkezésére, hogy körbetelefonálja embereit, a „ráér?kb?!” kialakítsa keretét, és elutazzon velük Svédországba. Dánia, azon túl, hogy a kvalifikáció során a jugoszlávok mögött végzett csoportjában, az összes csoportmásodikat lepálta – ezért küldött neki meghívót az UEFA.

Lennart Johansson, az UEFA akkori, amúgy svéd illetőségű elnöke 1992. május 29-én a Nemzetközi és az Európai Labdarúgó-szövetség vezetőknek megbeszélésén felhívta a figyelmet: szervezete kizárólag abban az esetben lép fel a jugók ellen, ha ezt az ENSZ BT döntése indokolja, különben a plávik részt vehetnek az Euro '92-n. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa egy nappal később aztán teljes embargót (alapanyag- és termékszállítási tilalom; pénzügyi embargó; légi forgalmi vesztégzár; továbbá sportverseny-részvételi, műszaki, tudományos és kulturális együttműködési bojkott) hirdetett Kis-Jugoszlávia ellen – ez volt a 757-es számú BT-határozat –, mire az UEFA június 1-jén kizárta a jugoszláv válogatottat az Eb-ről.

No, de mi vezetett a jugoszláv–dán cseréhez? S egyáltalán: milyen politikai állapotok uralkodtak a kilencvenes évek elején?

Idézzünk kollégánk, Kormanik Zsolt Football-Eb 1958–2008 című munkájából: „Történelmi idők – szokták volt mondogatni, amikor felbolydul a világ, és több-kevesebb vérontás árán megváltozik néhány alapvető együttélési szabály. Ilyen kort élünk a kilencvenes évek elején, amikor újraegyesült Németország, felbomlott a Szovjetunió, kettészakadt Csehszlovákia, és háború tombolt a széteső Jugoszláviában. E politikai változások jelentős módosulásokat okoztak a kontinens futballjában is; ezek közül 1992 nyarán az volt a legfontosabb, hogy Németország egységes csapattal, míg a Szovjetunió Független Államok Közössége néven vett részt a svédországi Európa-bajnokságon, a kitűnő erőkből álló Jugoszlávia meg sehogy, ugyanis a boszniai vérengzések miatt érvénybe lépő ENSZ-rendelet értelmében kizárták.”

AZ ELSŐ SZÁMÚ FAVORIT: HOLLANDIA

A már a helyszínen készülő jugoszláv futballisták számára, felháborodva a döntés okán, a legkevesebb volt, hogy tiltakozzanak. „Tragikus. Nem is tudom elmondani az érzéseimet – summázott Szlavisa Jokanovics. „Értsék meg, mi csak labdarúgók vagyunk! – könyörgött, dühöngött egyszerre Dejan Szavicsevics, a Zseni, akit a Milan éppen azokban a napokban vásárolt meg a Crvena zvezdától. Említettekén kívül olyan kiváló képességű labdarúgók

voltak kénytelenek idő elűtöttet retúrjegyet váltani Jugoszláviába, mint Robert Proszinecki, Dragan Sztojkovics vagy az egész kvalifikációs szakasz gólkirálya (10 találat), Darko Pancsev.

Miután a titkos esélyes plávikat technikai úton megfosztották az Európa-bajnoki cím megnyerésének lehetőségétől, jöhetett az újbóli erőfelmérés – és erődemonstráció. Frank Rijkaard, a címvédő hollandok egyik ásza: „Jobb csapatunk van, mint négy éve.” Andy Roxburgh, az újonc skótok szakvezetője: „Itt az ideje, hogy megmutassuk a skót futball erejét!” A Nemzeti Sport hét szakértőt – köztük Kubala Lászlót és az Ajax korábbi világhírű trénerét, Kovács Istvánt – szólaltatott meg, mondja el, milyen döntést vár az Eb-n; a legtöbben a hollandok (5), a németek (4) és a franciák (4) fináléba jutására tippeltek, a svédek egy szavazatot kaptak. Ebből négyen várták Hollandia véggyőzelmét.

Dánia eközben az esélytelenek nyugalmával, mégis izgatottan készülődött. Mivel még tartott a dán bajnokság, Möller-Nielsennek nem volt nehéz az otthon játszókat összecsendítenie, nem úgy az idegenlégiósokat, akik már javában vakációztak szerte a világban – innen származik a „strandról jövő társaság” félig-meddig igaz legendája. „Nincsen veszténivalónk, csak nyerhetünk” – szölt az északiak jelmondata, amelyhez akkor is tartották magukat, amikor tényleg közel álltak a kieséshez: a franciák elleni utolsó csoportmeccsükön.

A DÁNOK ELVITTÉK A SHOW-T

Mindenképpen nyernie kellett Möller-Nielsen legénységének az immár Michel Platini által dirigált, Jean-Pierre Papin, Eric Cantona és Luis Fernández nevével fémjelzett franciák ellen – és az sem jelentett garanciát a továbbjutásra. Bő tíz perc volt hátra a malmi meccsből, és Lars Elstrup bevitte a második dán találatot, majd néhány minutum múlva Solnában Tomas Brolin is betalált az angoloknak; mindkét pályán 2–1 lett a végeredmény, így Svédország és Dánia készülődhetett az eldöntőre.

A másik csoportban a Nationalelf – amelyet az Eb-k történetében Thomas Doll, Andreas Thom és Matthias Sammer személyében első ízben erősítettek keletnémet válogatott labdarúgók – túlélte Rudi Völler korai kiválását, és túlélte az oranje mézárását is. A csoportkör utolsó fordulójában regisztrált 3–1-es holland gólaeladás (hej, Marco van Basten kis híján kettétörte a lécet...) után kevesen gondolták azt, hogy bárki is megállítja a kispadra a balsikerű itáliai vb-t követően visszahívott Tábornok, Rinus Michels korszakos holland válogatottját. Pedig így történt. A bárki Dánia volt, és már az eldöntőben!

A 2–2-es döntetlent hozó holland–dán összecsapás tizenegyesrúgásokkal döntött el, az északiak 5–4-re győztek annak köszönhetően, hogy Peter Schmeichel háritotta Van Basten lövését. A másik párban a poraiból feltámadó Németország 3–2-es sikert aratott Svédország felett – következhetett a német–dán finálé.

Peter Schmeichel hibátlanul őrizte a dán kaput a németek elleni döntőben (Fotók: Action Images)

A nagy feltámadások és kései gólok mesterei ezúttal képtelenek voltak újítani, ráadásul a szerencsével is hadilábon álltak, és 2–0-s vereséget szenvedtek. Schmeichel hibátlanul védett, John Jensen bombagólt lőtt, a bátyjával ellentétben a válogatottba visszatérő Brian Laudrup, mint annyiszor a tornán, igazi vezéregénységnek bizonyult. A futballtörténelem egyik legnagyobb meglepetése született meg 1992. június 26-án Göteborgban, avagy a későn érkező dánok elvitték a show-t!

9. EURÓPA-BAJNOKSÁG, SVÉDORSZÁG (1992. JÚNIUS 10–26.)

Csoportok

1. csoport
Svédország–Franciaország 1–0
Dánia–Anglia 2–0
Franciaország–Dánia 0–1
Svédország–Dánia 1–0
Svédország–Anglia 2–1 (J. E. Larsson)
Dánia–Franciaország 2–1 (H. L. Nielsen)

A végeredmény: 1. Svédország 5 pont, 2. Dánia 4 pont

2. csoport
Hollandia–Skócia 2–0
FÁK–Németország 1–1 (Dobrovolski)
Németország–Skócia 2–0
Hollandia–FÁK 2–0

